

<https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/8299,Ostatnia-droga-wiceadmirała-Jozefa-Unruga-do-Polski.html>

28.04.2024, 04:02

18.09.2018

Ostatnia droga wiceadmirała Józefa Unruga do Polski

Dowodził obroną Polskiego Wybrzeża we wrześniu 1939 roku. Był jednym z tych dowódców, którym Bóg powierzył honor Polaków w dniach tragicznej próby. Zmarł we Francji i tam został pochowany. Niebawem spocznie w Kwaterze Pamięci na Cmentarzu Marynarki Wojennej, obok swoich podkomendnych. Tym samym wypełni się jego testament.

We wtorek, 18 września br. fregata rakietowa ORP gen. Tadeusz Kościuszko opuściła Gdynię i udała się do portu Brest we Francji. Na wodach Zatoki Gdańskiej jednostka została pożegnana przez okręt podwodny ORP Orzeł i barkentynę ORP Iskra. W poniedziałek, 24 września br. w Montresor odbędą się uroczystości podjęcia szczątków śp. wiceadmirała Józefa Unruga i Jego małżonki Zofii, a następnie zostaną przetransportowane na pokład okrętu.

Podczas wydarzenia dowódca 3. Flotylii Okrętów komandor Mirosław Jurkowlaniec powiedział: - W najbliższych dniach będziemy uczestniczyć w niezwykle ważnych dla nas marynarzy wydarzeniach. Na pokładzie polskiego okrętu, z polskimi marynarzami, pod biało-czerwoną banderą, do niepodległej Polski powrócą prochy przedwojennego, legendarnego dowódcy Floty. W ten sposób, 45 lat po śmierci wiceadmirała Józefa Unruga, wypełnia się jego testament.

Na pokładzie fregaty rakietowej ORP gen. Tadeusz Kościuszko do Polski wrócą trumny ze szczątkami. W dniach 1-2 października br. w Helu i Gdyni odbędą się uroczystości pogrzebowe śp. wiceadmirała Józefa Unruga i Jego małżonki Zofii.

Symboliczny powrót nad Bałtyk przedwojennego dowódcy Floty i Obszaru Nadmorskiego nierozzerwalnie łączy się z obchodzoną w 2018 roku rocznicą 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, a tym samym 100-lecia utworzenia Marynarki Wojennej.

W swojej woli testamentalnej wiceadmirał Józef Unrug, dowódca polskiej Floty i Obrony Wybrzeża z 1939 roku, upomniał się o przywrócenie pamięci, pełną rehabilitację i godne uczczenie bohaterstwa podwładnych i towarzyszy broni.

Przebywając na emigracji we Francji, przed śmiercią zastrzegł, że sprowadzenie jego szczątków do Polski będzie jedynie możliwe: „jeżeli uprzednio lub równocześnie, zostaną podobnie uczczeni i zrehabilitowani także - mający prawo do pamięci Narodu - koledzy, oficerowie Marynarki Wojennej RP, niewinnie straceni lub zmarli w więzieniu”. Wśród nich wymienił m.in. kontradmirałów S. Mieszkowskiego i J. Staniewicza oraz komandora Z.

Przybyszewskiego. Dla przywrócenia dobrego imienia Marynarce Wojennej RP admirał domagał się także „dokładnego, jasnego i publicznego ustalenia winy oraz ukarania winnych” popełnionych na nich zbrodni. Spełnienie głównych warunków okazało się możliwe dopiero w 2013 roku – po odnalezieniu przez Zespół Instytutu Pamięci Narodowej szczątków wspomnianych oficerów w kwaterze „Ł”, na tzw. Łączce, na warszawskich Powązkach i ich późniejszej identyfikacji.

Wywiązując się z obowiązku dbania o godność nieżyjących marynarzy, jaki spoczął przede wszystkim na współczesnej Marynarce Wojennej RP, przedstawiciele Rodzin zamordowanych oficerów, Biura Bezpieczeństwa Narodowego oraz kilku instytucji państwowych - pod patronatem honorowym Prezydenta RP Andrzeja Dudy - utworzyli w 2016 roku Komitet Organizacyjny, którego celem było wypełnienie woli śp. wiceadmirała Józefa Unruga.

Dzięki zaangażowaniu Komitetu, na Cmentarzu Marynarki Wojennej w Gdyni Oksywiu utworzona została Kwatera Pamięci, gdzie spoczną szczątki wiceadmirała J. Unruga obok pochowanych wcześniej kontradmirała S. Mieszkowskiego, kontradmirała J. Staniewicza i komandora Z. Przybyszewskiego oraz innych oficerów, podoficerów i marynarzy, których bohaterstwo i poświęcenie nie zostaną zapomniane.

Józef Michał Hubert Unrug urodził się 7 października 1884 roku w Brandenburgu pod Berlinem. Był synem gen. mjra Tadeusza Gustawa, oficera gwardii pruskiej oraz Isidory von BÜNAU, hrabianki saskiej. Odziedziczył po ojcu majątek Sielec w powiecie żnińskim. W latach 1904–1919 służył w Keiserliche Marine. Ukończył Oficerską Szkołę Morską w Mürwick. Lata 1907–1911 poświęcił służbie na krążownikach "Munchen" i "Niobe" oraz pancerniku "Braunschweig". W latach 1913–1914 był oficerem wachtowym i dowódcą baterii dział na flagowym pancerniku "Friedrich der Grosse". Ukończył kurs min i torped oraz szkołę podwodnego pływania. Od 1915 do 1919 roku służył na okrętach podwodnych, był m.in. komendantem Szkoły Podwodnego Pływania, dowódcą okrętu i dowódcą flotylli okrętów podwodnych. 1 czerwca 1919 roku zgłosił się do Wojska Polskiego. 26 lipca został wcielony do PMW w stopniu kapitana marynarki.

18 września objął stanowisko Szefa Wydziału Operacyjnego Sekcji Organizacyjnej w Departamencie dla Spraw Morskich, a następnie został skierowany do Gdańska na stanowisko kierownika Urzędu Hydrograficznego. Pełnił szereg odpowiedzialnych stanowisk w Marynarce Wojennej w okresie międzywojennym, był m.in. w 1922 r. p.o. Szefem Sztabu Dowództwa Wybrzeża Morskiego w Pucku, a następnie Szefem Sztabu Dowództwa Floty. 19 maja 1925 roku został mianowany przez Prezydenta RP Dowódcą Floty. W 1933 roku został awansowany do stopnia kontradmirała. Z chwilą mobilizacji 24 sierpnia 1939 roku został mianowany Dowódcą Obrony Wybrzeża, podległym bezpośrednio Naczelnemu Wodzowi. Od 1 września do 2 października dowodził obroną Helu. Okres od momentu kapitulacji do 29 kwietnia 1945 roku spędził w niewoli, w sześciu obozach jenieckich: X B Nimburg, XVII C Spittal, II C Woldenberg, VII B Sandbostel, IV C Colditz, X C Lubeka, a od 1941 r. VII A Murmau. Po opuszczeniu oflagu VII A w Mürnaui w Bawarii udał się do Wielkiej Brytanii, gdzie został mianowany I zastępcą szefa Kierownictwa Marynarki Wojennej w Londynie. 2 września 1946 roku został awansowany do stopnia wiceadmirała.

Od 8 marca 1947 roku pełnił funkcję zastępcy Generalnego Inspektora Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia i na nim spoczywał ciężar działań związanych z demobilizacją personelu sił morskich. W 1948 roku po demobilizacji, wyjechał wraz z rodziną do m. Agadir w Maroku, gdzie pracował przy załadunku manganu na statki. Następnie przeniósł się do Francji i zamieszkał w Domu Polskim w Lailly en Val pod Orleanem. Tam pracował jako kierownik ciężarówki, wożąc żywność z pobliskiego miasteczka.

Zmarł w wieku 88 lat w nocy z 28 lutego na 1 marca 1973 roku w Lailly en Val i został pochowany w kaplicy zamku Branickich w Montresor nad Loarą. Symboliczna mogiła i tablica pamiątkowa znajduje się na Oksywiu przy kościele Św. Michała Archaniola. Pamięć o wiceadmirałe Józefie Unrugu jest widoczna w wielu miejscach na

Wybrzeżu – tablica jego pamięci w kościele Marynarki Wojennej w Gdyni-Oksywiu, jego imię noszą: Centrum Szkolenia MW w Ustce, Szkoła Podstawowa Nr 17 w Gdyni i Ogólnokształcące Liceum Programów Indywidualnych w Gdańsku. Wiceadmirał ma też swoją ulicę w Gdyni. 2 lipca 2006 roku, uhonorowano tego wybitnego oficera Polskiej Marynarki Wojennej, gwiazdą wmurowaną w Alei Zasłużonych Ludzi Morza w Rewie.

Za swoją służbę został odznaczony: Złotym Krzyżem Orderu Virtuti Militari IV klasy, Orderem Polonia Restituta III i IV klasy, Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Złotym Krzyżem Zasługi, duńskim Orderem Danebroga, francuską Legią Honorową IV kl., pruskim Krzyżem Żelaznym I i II klasy, syjamskim Orderem Białego Słonia, szwedzkim Orderem Miecza oraz łotewskim Orderem trzech Krzyży.

Źródło: 3fo.wp.mil.pl; inf. własna

[Tweetnij](#)